

Radosław Miśkiewicz

Luma Investment
e-mail: radoslaw.miskiewicz@lumainvestment.eu
tel. 32 35 11 641

Fuzje i przejęcia przedsiębiorstw hutniczych w gospodarce globalnej

Streszczenie. Współcześnie sektor metalurgiczny jest jedną z ważnych branż przemysłu przetwórczego w Polsce. Jego największe ośrodki produkcyjne znajdują się w regionie śląskim i mazowieckim. Dominuje w nim hutnictwo żelaza i metali nieżelaznych, przy czym większość produkcji skupiona jest na stali. Jej jakość wytwarzania oraz ograniczenia poziomu emisji przy produkcji i zmniejszanie energochłonności czynią ten sektor najnowocześniejszym w Europie. Przyczyniają się do tego wymogi jakościowe stawiane przez głównego odbiorcę stali – przemysł samochodowy, inwestycje zagraniczne oraz znaczne środki uzyskane ze strony UE. Celem artykułu była analiza przyczyn procesu przejęć i fuzji w sektorze hutniczym na świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw UE. Dotyczy ona ogólnej liczby połączeń w przekrojach strukturalnych według: przedsiębiorstw przejmujących i przejmowanych, liczby państw, w których miały miejsce, czasu dokonania fuzji i przejęć oraz rozkładu w poszczególnych latach według państw.

Słowa kluczowe: sektor hutniczy, konsolidacja, fuzje i przejęcia

Wstęp

Wzrost znaczenia polskiego hutnictwa nastąpił w latach 50. ubiegłego wieku. Jednak efektywność stosowanych technologii była bardzo niska, gdyż prawie 30% wyprodukowanej stali pozostawało w zakładach hutniczych, jako odpad technologiczny. Restrukturyzacja polskiego hutnictwa była więc niezbędna i kosztowna (prawie 12 mld zł). Ciężar ten poniosły same huty przy wsparciu

Unii Europejskiej (3,4 mld zł w wyniku konsumpcji protokołu nr 8 Traktatu o przystąpieniu¹). Proces modernizacji zakończono w 2006 r. Hutnictwo zostało sprywatyzowane, zaprzestano produkcji stali w piecach martenowskich, a udział ciągłego odlewania stali zwiększył się z 7% do 82%. Proces konwentorowej produkcji osiągnął wskaźnik 60% [Podczarski 2016: 31 i n.; Biuletyn... 2014].

Jednak nie zdecydowano się na wprowadzenie wieloaspektowej polityki względem przemysłu metalurgicznego, opierając się na tzw. planie Tajaniego. Zakładał on odciążenie europejskich i polskich hut z obowiązków podatkowych i parapodatkowych, co miało spowodować, że presja importu produktów stalowych z Dalekiego Wschodu będzie mniejsza.

Celem artykułu była analiza przyczyn procesu przejęć i fuzji w sektorze hutniczym na świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw UE. Wykorzystano przy tym metodę analizy literaturowej oraz danych statystycznych.

Charakterystyka fuzji i przejęć w przemyśle stalowym

W artykule analizie poddano fuzje i przejęcia w przemyśle stalowym w okresie od 1998 do 2012 r. włącznie. Pod uwagę wzięto 80 przypadków, czyli 160 przedsiębiorstw hutniczych ogółem, obejmujących jednostki przejmujące i przejmowane [Miśkiewicz 2017: 95]. W prowadzonym badaniu skupiono się na odpowiedzeniu na pytania:

1. Czy połączenia obejmują równomiernie lub względnie równomiernie wszystkie kraje Europy?
2. Czy państwa Unii Europejskiej wykazują mniej, czy więcej przypadków połączeń niż państwa poza Unią?
3. Czy przedsiębiorstwa przejmujące rozkładają się względnie równomiernie w krajach unijnych i pozaunijnych?
4. Jaki jest stopień koncentracji fuzji i przejęć w poszczególnych państwach? [Stenzel 2015: 7].

Analizując dane statystyczne z punktu widzenia przestrzennego, zauważamy, że fuzje i przejęcia są bardzo rozproszone i obejmują aż 34 państwa. W pojedynczych przypadkach występują one poza Europą, ale zawsze związane są z kapitałem europejskim. Szczegółowy wykaz prezentuje tabela 1. Mimo to można stwierdzić, że kilka krajów cechuje się wyraźnie większą liczbą

¹ Protokół nr 8 Traktatu o przystąpieniu w sprawie restrukturyzacji polskiego hutnictwa żelaza i stali, Dz.U. 2004 nr 90, poz. 864.

Tabela 1. Fuzje i przejęcia przedsiębiorstw przemysłu stalowego w latach 1998-2012

Lp.	Przedsiębiorstwa przejmujące	Państwa	Przedsiębiorstwa przejmowane	Państwa
1.	British Steel	Wielka Brytania	Europipe (AG der Dillinger Huttenwerke und die Mannesman-nröhren-Werke AG)	Niemcy
2.	Usinor S.A.	Francja	Finarvedi	Włochy
3.	Usinor S.A.	Francja	Cockerill Sambre SA	Belgia
4.	Lucchini SpA	Włochy	Ascometal	Francja
5.	British Steel	Wielka Brytania	Corus JV	Wielka Brytania
6.	Thyssen Stahl	Niemcy	Thyssen Krupp AG	Niemcy
7.	Salzgitter AG	Niemcy	Mannesmannröhren-Werke AG	Niemcy
8.	Outokumpu Steel	Finlandia	AvestaPolarit Oyj Abp	Szwecja
9.	Arbed S.A.	Luksemburg	Arcelor	Luksemburg
10.	Mannesmannröhren-Werke AG	Niemcy	DMV Stainless B.V.	Holandia
11.	Vöest-Alpine Stahl AG	Austria	Polynorm N.V.	Holandia
12.	Sidenor SA	Grecja	Stomana Industry SA	Bułgaria
13.	IHC Holland N.V.	Holandia	Metalix JV	Holandia
14.	Outokumpu Oyj	Finlandia	AvestaPolarit Oyj Abp	Szwecja
15.	LNMI Holdings N.V.	Holandia	DanSteel	Dania
16.	Arcelor S.A.	Luksemburg	Duology JV	Luksemburg
17.	CMC Commercial Metals Company	USA	Huta Zawiercie S.A.	Polska
18.	LNMI Holdings N.V.	Holandia	Polskie Huty Stali	Polska
19.	Celsa Group	Hiszpania	Zakłady w Cardiff (Celsa UK)	Wielka Brytania
20.	Celsa Group	Hiszpania	Huta Ostrowiec	Polska
21.	Mannesmannröhren-Werke AG	Niemcy	Röhrenwerk Gebr. Fuchs GmbH	Niemcy
22.	LNMI Holdings N.V.	Holandia	Mittal Steel Company N.V.	Holandia
23.	ISD Corporation	Ukraina	DUNAFERR Company Group	Węgry
24.	SIDENOR S. A	Grecja	Corinth Pipeworks S.A.	Grecja
25.	INTEK S.p. A	Włochy	Generale Industrie Metallurgiche S.p.A	Włochy

cd. tabeli 1

Lp.	Przedsiębiorstwa przejmujące	Państwa	Przedsiębiorstwa przejmowane	Państwa
26.	ZAO Severstal Group	Rosja	Lucchini SpA	Włochy
27.	Rautaruukki Oyj	Finlandia	Ovako JV	Szwecja
28.	Mittal Steel Company N.V	Holandia	Huta Częstochowa S.A	Polska
29.	CVC Capitall Partner Group Sarl	Luksemburg	Beheermaatschappij Wavin B.V.	Holandia
30.	Metinvest B.V.	Ukraina	Leman Commodities S.A	Nigeria
31.	Evrax	Wielka Brytania	Vitkovice Steel	Czechy
32.	Evrax	Wielka Brytania	Palini e Bertoli	Włochy
33.	ISO Corporation	Ukraina	Huta Częstochowa S.A.	Polska
34.	Mittal Steel Company N. V.	Holandia	ArcelorMittal	Luksemburg
35.	Schmolz+ Bickenbach KG	Szwajcaria	Ugitech S.A.	Francja
36.	Celsa Group	Hiszpania	Fundia Reinforcing AS	Norwegia
37.	Arcelor Steel Service Centres SAS/ Mitsui & Co	Luksemburg	AMSA Steel Service Centre	RPA
38.	Arcelor S.A.	Luksemburg	OAO Severstal / Lucchini SpA	Włochy
39.	Piombino	Włochy	Sungrebe Investmens Limited	Wyspy Dziewicze
40.	Voestalpine Profilform GmbH	Austria	Société Automatique de Profilage	Francja
41.	Arcelor Fiat Carbon Steel Europe	Luksemburg	Barnesa Otet, 5.A.	Rumunia
42.	TPG Advisors IV, Inc.	USA	Aleris International, Inc.	USA
43.	Homborgh Holdings B.V.	Holandia	Oy Ovako AB	Szwecja
44.	Tata Steel Ltd	Indie	Corus Group Pic	Wielka Brytania
45.	OJSC Novolipetsk Steel (NMLK)	Rosja	Steel Invest & Finance SA.	Luksemburg
46.	Celsa Group	Hiszpania	Zakłady w Mo i Rana (Celsa Nordic)	Norwegia
47.	Holding Gonvarri S.L	Hiszpania	Arcelor SSC Slovakia s.r.o	Słowacja
48.	Companhia Siderurgica Nacional	Brazylia	Corus Group Pic	Wielka Brytania
49.	Salzgitter AG	Niemcy	Vallourec Précision Etirage S.A.S	Niemcy
50.	Pampus Stahlbeteiligungs GmbH	Niemcy	Ovako Holding B.V.	Szwecja
51.	Arcelor Luxembourg S.A.	Luksemburg	Saar Femgas AG	Niemcy
52.	KOKS Group	Rosja	SIJ-Slovenian Steel Group	Słowenia

53.	Arcelor Netherlands BV	Holandia	OFZ, a.s.	Słowacja
54.	Celsa Group	Hiszpania	Zakłady w Laracha (A Coruña) (Celsa Atlantic)	Hiszpania
55.	Celsa Group	Hiszpania	Aciérie de l'Atlantique (Celsa France)	Francja
56.	Metinvest BV	Ukraina	Trametal SpA	Włochy
57.	ArcelorMittal Steel Service Centres SAS	Luksemburg	JV	Szwecja
58.	NLMK International BV	Rosja	Novexco Limited	Cypr
59.	ArcelorMittal	Luksemburg	Gonvarri Brasil Produtos Siderúrgicos SA	Brazylia
60.	ArcelorMittal S.A.	Luksemburg	JV	Turcja
61.	Eramet SA	Francja	Tinfos A/S	Norwegia
62.	Outokumpu Oyj	Finlandia	So. Ge. Par Group	Włochy
63.	System Capital Management Limited	Ukraina	Metinvest BV	Ukraina
64.	Mitsui & Co. Europe	Wielka Brytania	Bami Celik Service Sanayi ve Ticaret AS	Turcja
65.	ArcelorMittal	Luksemburg	Noble European Holdings B.V.	Holandia
66.	JSC Severstal	Rosja	Holding Gonvarri Russia S.L	Hiszpania
67.	ArcelorMittal Netherlands B.V.	Holandia	Uttam Galva Steels Limited	Indie
68.	Companhia Siderúrgica Nacional	Brazylia	CIMPOR-Cimentos de Portugal, SGPS, S.A	Portugalia
69.	Triton Managers III Limited	Wielka Brytania	Non-Wire Business Entities of Ovako Holdings AB	Szwecja
70.	Metinvest BV	Ukraina	CJSC Ilyich Steel	Ukraina
71.	ArcelorMittal Bremen GmbH	Niemcy	Kokerei Prosper	Niemcy
72.	OJSC Novolipetsk Steel (NLMK)	Rosja	Steel Invest & Finance S.A.	Luksemburg
74.	CSN Steel S.L	Hiszpania	AG Cementos Balboa, SA	Hiszpania
75.	AIF VII Euro Holdings, LP.	USA	Ascometal S.A.	Francja
76.	Outokumpu Oyj	Finlandia	Lnoxum GmbH	Niemcy
77.	NV Bekaert S.A.	Belgia	Bekaert Southern Wire Pte Ltd. JV	Singapur
78.	Trinecke Zelezarny a.s.	Czechy	ZDB Dratovna a s.	Czechy
79.	Ruukki Engineering (Ruukkil)	Finlandia	Fortaco	Finlandia
80.	Tri-Langley Acquisition ApS	USA	LRA III ApS	Dania

Źródło: opracowanie własne.

i udziałem procentowym połączeń wśród przedsiębiorstw hutniczych. Należą do nich Luksemburg 11,25%, Holandia 10% i Niemcy 9,4%. Nieproporcjonalnie wysoki udział Luksemburga wiąże się głównie z kwestiami podatkowymi, chociaż niezależnie od tego ma on własny, silnie rozwinięty przemysł hutniczy. Średnia arytmetyczna liczby połączeń przypadających na jedno państwo wynosi 2,42, natomiast mediana równa się 2,5. Nieznaczna różnica między tymi dwoma wielkościami świadczy o występowaniu pewnej asymetrii rozkładu, który dotyczy przeważnie niewielkich państw (tj. Szwajcarii, Bułgarii, Węgier itd.).

Połączenia wewnątrz UE były ponad czterokrotnie wyższe niż w innych państwach, jednak rozkład w tym przypadku był zróżnicowany. Średnia arytmetyczna dla tej grupy wynosi 5,61 połączenia na kraj, a mediana 3. Wynikać to może z tego, że wśród 11 badanych państw znajduje się, aż sześć krajów stosunkowo niedawno przyjętych do Unii, które charakteryzują się niższym poziomem rozwoju. W tej grupie wykazano jedno do maksymalnie trzech połączeń. W drugiej grupie, z dużą liczbą połączeń, znajdują się państwa wysoko rozwinięte, z wyjątkiem Polski. W grupie państw pozaunijnych różnica średniej arytmetycznej i mediany jest również znaczna (zważywszy na o wiele mniejszą liczebność grupy) i wynosi 0,82 połączenia, co tłumaczy się większym potencjałem ekonomicznym państw z większą liczbą połączeń [Hook 2002: 7-9].

W grupie państw o dużej liczbie połączeń spoza Europy występują tylko dwa – RPA i Brazylia. Nie zmienia to jednak ogólnego obrazu połączeń hutniczych w Europie. I nie ma to większego znaczenia w ogólnym rozkładzie, który jest prawostronnie skośny i reprezentuje asymetrię dodatnią typu „J” [Freund 1968: 78]. Oznacza to dominację pojedynczych lub dwóch połączeń w poszczególnych państwach. Bardzo wysokie liczby połączeń dotyczą najbardziej przemysłowo i ekonomicznie rozwiniętych państw lub tych, w których połączenia są bardzo liczne, ale w formie podmiotów przejmowanych przez organizacje przemysłowe z krajów o wysokim uprzemysłowieniu. Oczywiście, najczęstsze są połączenia jednej pary przedsiębiorstw, co zresztą odzwierciedla modalna o wartości 1.

Zwrócić uwagę należy, że przedsiębiorstw przejmujących (19) jest znacznie mniej niż przejmowanych (30), co zauważono w tabeli 2. Wynika to m.in. z faktu, że do połączeń dochodziło też między firmami z tego samego kraju. W tym przypadku Niemcy posiadają bezwzględnie najwyższą liczbę połączeń (6) między swoimi firmami. Wynika to z dążenia do koncentracji w przemyśle hutniczym, by przejąć *know how* potrzebne do sprostania konkurencji.

Kolejne kraje, charakteryzujące się dwoma połączeniami, to również te o silnym hutnictwie, ale ich wewnętrzne przyczyny tego procesu mogą być różne. Pozostałe, jednokrotne połączenia mają charakter raczej incydentalny. W grupie przedsiębiorstw przejmowanych zaznacza się wyraźnie obecność przedsiębiorstw z państw, które przechodziły transformację ustrojową. Należą do nich: Polska (5),

Węgry (1), Bułgaria (1), Czechy (1), Słowacja (1). Po odliczeniu przekształceń wewnątrz krajowych w krajach rozwiniętych okazuje się, że na ogół przejmowane są przedsiębiorstwa hutnicze w krajach stojących niżej w hierarchii poziomu ekonomicznego [Ambukita 2014: 715 i n.].

Tabela 2. Połączenia przedsiębiorstw hutniczych
w rozróżnieniu na kraje przejmujące i przejmowane w latach 1998-2012

Lp.	Kraje przejmujące	Liczba przedsiębiorstw	Lp.	Kraje przejmowane	Liczba przedsiębiorstw
1.	Wielka Brytania	6	1.	Niemcy	8
2.	Francja	3	2.	Włochy	8
3.	Włochy	2	3.	Belgia	1
4.	Niemcy	7	4.	Francja	5
5.	Finlandia	6	5.	Wielka Brytania	4
6.	Luksemburg	11	6.	Szwecja	7
7.	Austria	2	7.	Luksemburg	6
8.	Grecja	2	8.	Holandia	6
9.	Holandia	9	9.	Bułgaria	1
10.	USA	4	10.	Dania	2
11.	Hiszpania	8	11.	Polska	5
12.	Ukraina	6	12.	Węgry	1
13.	Rosja	7	13.	Grecja	1
14.	Szwajcaria	1	14.	Nigeria	1
15.	Wyspy Dziewicze	1	15.	Czechy	2
16.	Brazylia	2	16.	Norwegia	3
17.	Czechy	1	17.	RPA	1
18.	Indie	1	18.	Rumunia	1
19.	Belgia	1	19.	USA	1
Suma		80	20.	Słowacja	1
			21.	Słowenia	2
			22.	Hiszpania	3
			23.	Cypr	1
			24.	Brazylia	1
			25.	Turcja	2
			26.	Ukraina	2
			27.	Indie	1
			28.	Portugalia	1
			29.	Finlandia	1
			30.	Singapur	1
			Suma		80

Źródło: opracowanie własne.

Badając zbiorowość połączeń hutniczych, warto zwrócić uwagę nie tylko na geograficzne ich rozmieszczenie, ale również na ich rozkład w czasie. Od 2000 r., który charakteryzował się prawie całkowitym brakiem połączeń, odnotowano niezbyt równomierny ich wzrost, który w 2008 r. osiągnął apogeum. Następnie widać znaczny spadek aż do 2011 r. Od 2012 r. rozpoczyna się nowy okres, a szczegółowy rozkład tego procesu przedstawia tabela nr 3. Początkowo charakteryzował się on silnym wzrostem, a następnie równie dużym spadkiem liczby połączeń, co należy wiązać z poziomem aktywności gospodarczej na rynku stali. Fuzje i przejęcia pociągały również za sobą (w pewnym sensie) transfer wiedzy, gdy był on główną przyczyną transakcji [Nita 2007: 202; Panfil, Szablewski 2011: 443; Malinowski 2016: 119 i n.].

Tabela 3. Liczba połączeń w poszczególnych latach badanego okresu

Lp.	Rok połączenia	Liczba połączeń	Struktura [w %]
1.	1999	4	7,02
2.	2000	1	1,75
3.	2001	4	7,02
4.	2002	2	3,51
5.	2003	4	7,02
6.	2004	5	8,77
7.	2005	6	10,53
8.	2006	4	7,02
9.	2007	8	14,04
10.	2008	7	12,26
11.	2009	2	3,51
12.	2010	2	3,51
13.	2011	2	3,51
14.	2012	6	10,53
Suma		57	100,00

Źródło: opracowanie własne.

Analiza rozkładu przejęć w czasie upoważnia do sformułowania następujących wniosków:

1. W większości przypadków rozkład między państwami w poszczególnych latach jest płaski, o czym świadczy modalna w większości lat wynosząca 1 oraz bardzo niewielki rozstęp, który tylko w jednym przypadku osiąga wielkość trzech jednostek.

2. Wyjątek stanowią lata 2004-2008 – szczytowego ożywienia gospodarczego, w których struktura zbiorowości, według państw objętych procesem

fuzji i przejęć, wykazywała pewne cechy charakterystyczne. Przyjmując całość połączeń np. w 2007 r. za 100% – w 25% uczestniczą w nich Niemcy, a w 19% – Hiszpania.

3. Maksymalne liczby połączeń dotyczą przedsiębiorstw z Niemiec (4), Hiszpanii (3) i Ukrainy (3). W przypadku Ukrainy wynika to ze szczególnego charakteru hutnictwa w tym kraju, które odznacza się dążeniem do wewnętrznego oligopolu.

Podsumowanie

Sektor metalurgiczny jest jedną z ważnych branż przemysłu przetwórczego w Polsce, charakteryzującą się dużą konkurencyjnością w ujęciu globalnym. Przyczyniły się to tego przeprowadzone zmiany w jakości wytwarzania, zmniejszenie poziomu emisji szkodliwych pyłów i gazów oraz energochłonności. Szybkie zmiany technologiczne nie byłyby możliwe, gdyby nie *know how* oraz środki finansowe pozyskane dzięki fuzjom i przejęciom. Na poziomie globalnym jest podobnie. Dlatego połączenia stanowią ważny czynnik zwiększający konkurencyjność przedsiębiorstw.

W latach 1998-2012 połączenia przedsiębiorstw hutniczych wewnątrz UE były ponad czterokrotnie wyższe niż w innych państwach. Przy czym przedsiębiorstwa przejmowane zlokalizowane były głównie w państwach, które przechodziły transformację ustrojową. Oznacza to, że współpraca na poziomie strategicznym może być istotną formą zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstwa, które samodzielnie nie jest w stanie pozyskać technologii lub środków na zmiany.

Literatura

- Ambukita E., 2014, Fuzje i przejęcia jako strategia rozwoju przedsiębiorstwa – aspekty teoretyczne, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego*, nr 804: *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, nr 67: 715-723.
- Black A., Wright P., Bachman J.E., 2000, *W poszukiwaniu wartości dla akcjonariuszy*, Warszawa: Dom Wydawniczy ABC.
- Brigham E.F., Houston J.F., 2001, *Fundamentals of Financial Management*, Orlando: Harcourt Collage Publishers.
- Domodaron A., 2002, *Investment Valuation. Tools and Techniques for Determining the Value of Any Basset*, New York: Wiley.
- Dyrektywa 2005/56/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie transgranicznego łączenia się spółek kapitałowych, Dz.U. 2013, poz. 950.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/35/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. dotycząca łączenia się spółek akcyjnych, Dz.U. 2016, poz. 996.

- Frąckowiak W., 1998, *Fuzje i przejęcia przedsiębiorstw*, Warszawa: PWE.
- Freund J.E., 1968, *Podstawy nowoczesnej statystyki*, Warszawa: PWE.
- Gaughan P.A., 2002, *Mergers, Acquisitions, and Corporate Restructurings*, New York: John Wiley & Sons.
- Grant Thornton, 2011, *Mergers and Acquisitions: Global Prospects for Growth – International Business Report 2011*, Grant Thornton International Ltd., Great Britain.
- Hamrol M., Tarczyński J., 2002, Wpływ fuzji i przejęć na wartość rynkową przedsiębiorstw w Polsce, w: J. Duraj (red.), *Przedsiębiorstwa na rynku kapitałowym*, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Herdan A., 2008, *Fuzje i przejęcia wybrane aspekty integracji*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Hook J.C., 2002, *Fuzje i przejęcia. Jak skutecznie przeprowadzić transakcję*, Warszawa: Liber.
- Lewandowski M., 2001, *Fuzje i przejęcia w Polsce na tle tendencji światowych*, Warszawa: WIG-Press.
- Machala R., 2011, *Zarządzanie finansami i wycena firmy*, Wrocław: Oficyna Wydawnicza Unimex.
- Malinowski G.M., 2016, *Nierówności i wzrost gospodarczy. Sojusznicy czy wrogowie*, Warszawa: PWN.
- Nita B., 2007, *Metody wyceny i kształtowanie wartości przedsiębiorstwa*, Warszawa: PWE.
- Panfil M., Szablewski A., 2011, *Wycena przedsiębiorstwa. Od teorii do praktyki*, Warszawa: Wydawnictwo Poltext.
- Rozwadowska B., 2012, *Fuzje i przejęcia. Dlaczego kończą się (nie)powodzeniem*, Warszawa: Studio EMKA.
- Stenzel I., 2015, *Fuzje i przejęcia (M&A) w niemieckiej praktyce gospodarczej*, Berlin: Ambada RP.
- Szablewski A., 2000, *Strategia wzrostu wartości firmy. Studium przypadków*, Warszawa: Wydawnictwo Poltext.
- Szczepankowski P.J., 2000, *Fuzje i przejęcia. Techniki oceny opłacalności i sposoby finansowania*, Warszawa: PWN.
- Sytuacja sektora stalowego w Polsce, 2014, *Biuletyn AGH*, nr 77, www.biuletyn.agh.edu.pl [dostęp: 30.09.2017].
- Turyna J., 2006, *Standardy sprawozdawczości finansowej. MSSF, USGAAP – polskie ustawodawstwo*, Warszawa: Difin.
- Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych, Dz.U. nr 94, poz. 1037.
- Zadora H., 2011, *Fuzje i przejęcia na rynku kapitałowym. Motywy, okoliczności i warunki oraz procedury, procesy i struktury*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.
- Zieliński K. (red.), 2014, *Formy i przejawy współczesnej przedsiębiorczości w Polsce*, Warszawa: Difin.

Mergers and Acquisitions of Metallurgical Enterprises in the Global Economy

Abstract. Today, the metallurgical sector is one of the most important manufacturing industries in Poland. Its largest production centres are located in the Silesian and Mazovian regions. The Polish metallurgical industry, dominated by ferrous and non-ferrous metallurgy, is mainly oriented towards steel production. Because of its manufacturing quality and technological solutions aimed at reducing pollution emission levels and energy consumption, the metallurgical sector is among the

most modern sectors in Europe. On the one hand, this development has been necessitated by quality requirements made by the main consumer of steel – the automotive industry; on the other hand, it has been supported by foreign investments and EU funds, which were used to finance innovative technological solutions. Currently, the sector is undergoing progressive consolidation. The purpose of the article is to analyse causes of mergers and acquisitions in the metallurgical sector in the world, with special emphasis on the EU countries. The author analyses the phenomenon in structural cross-classifications: the number of acquiring and acquired companies, the number of countries in which mergers and acquisitions took place, time and distribution of mergers and acquisitions by year and country.

Keywords: steel sector; consolidation, mergers and acquisitions